

Саме тому пропонуємо конспект уроку подавати як *технологічну модель*.

Отже для вчителя, який має базовий рівень ІКТ-компетентності, створення ІКТ-супроводу уроку є підготовчим етапом до проектування і створення інформаційного освітнього середовища уроку з використанням сучасних засобів навчання, що надає можливість кожному учневі реалізувати індивідуальну освітню траєкторію, використовуючи різні форми активного самостійного набуття знань.

Література

1. Воротникова І. П. Система підготовки вчителів до використання інформаційних технологій у професійній діяльності у післядипломній освіті [Електронний ресурс] / І. П. Воротникова. – Режим доступу: <http://www/cippe.edu.ua/forum/viewforum/php?f=1>.

2. Голодюк Л. С. Проектування інформаційно-комунікаційного супроводу уроку / Л. С. Голодюк // Компютер у школі та сім'ї. – 2011. №4. – С. 18–20.

3. Лаврентьєва Г. П. Методичні рекомендації щодо добору і використання електронних засобів навчального призначення в загальноосвітніх навчальних закладах / Г. П. Лаврентьєва // Інформаційні технології і засоби навчання. – Вип. 4 (24), 2011.

4. Петрович С. Д. Оцінка ефективності формулювання професійної компетентності майбутніх фахівців з обчислювальної техніки в інформаційному освітньому середовищі / С. Д. Петрович // Компютер у школі та сім'ї. – 2010. – №8. – С. 15.

5. Сучасний урок : ІКТ-супровід. Випуск 1 / Наук. ред. Л. Голодюк. – Кіровоград: ТОВ «ПОЛІМЕД-Сервіс», 2008. – 60 с. [Електронний ресурс] / Л. Голодюк. – Режим доступу: http://timso.koippo.kr.ua/blogs/media/blogs/golodyk/vipusk_1.pdf?mtime=1319174.

УДК 378.015

Мудрак М. А.

РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ ЯК ЗАПОРУКА ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ПЕДАГОГІВ

Постановка проблеми. Соціально-економічні і політичні зміни в суспільстві, зміцнення державності України, входження в цивілізоване світове співтовариство неможливі без гнучкості загальноосвітньої, загальнокультурної та професійної підготовки фахівців та інтеграції їх у світове суспільство. Система вищої освіти надає широкі можливості для задоволення різноманітних освітніх потреб особистості та суспільства, підготовки конкурентоспроможного фахівця. Розвиток людини, її пізнавальні процеси і особисті якості мають засвоюватись у процесі навчання.

Аналіз наукової літератури з теми дослідження дає змогу стверджувати, що проблема формування творчих здібностей розглядалася у вітчизняних та зарубіжних дослідженнях з позиції професійної підготовки майбутнього педагога в університетах та інститутах. Це сприяло накопиченню певного позитивного досвіду у розробці основних теоретичних положень з цієї проблеми. Так, філософський аспект творчості розглянули у своїх працях В. Біблер, Ю. Бородай, М. Данилов, К. Кедров, П. Копцин, О. Коршунов та ін. Психологічні основи цієї проблеми викладені в працях Д. Богоявленської, Л. Виготського, В. Давидова, Д. Ельконіна, О. Леонтєва, А. Лука, Я. Пономарьова, С. Рубінштейна та ін. Педагогічний аспект проблеми формування і розвитку творчої активності розглядається в працях В. Андрєєва, Д. Вількєєва, М. Данилова, Н. Кичук, М. Махмутова, І. Огороднікова, Н. Половнікової, І. Родак, С. Сисоєвої, М. Скаткіна, Т. Шамової, Г. Щукіної та ін.

Постановка завдання. Метою дослідження є обґрунтування сучасних підходів до формування творчих здібностей майбутніх фахівців у навчальному процесі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Перед вищою школою стоїть нагальне питання щодо створення умов, при яких сучасний навчальний процес буде носити творчий характер, де знайшли б своє відображення: розробка інноваційних технологій, методик, прийомів, що забезпечували б креативний (творчий) розвиток особистості; своєчасне виявлення індивідуальних творчих здібностей студентів; цілісний безперервний процес поєднання теоретичних знань та практичних навичок.

Процес підготовки висококваліфікованих фахівців у вузах необхідно розпочинати з розвитку творчих здібностей та дослідницьких навичок студентів в галузі обраної професії. З цією метою методами тестування треба виявити природні чинники й рівень їх розвитку. На підставі результатів тестування необхідно спроектувати навчально-виховний процес, розробити план розвитку здібностей студентів з урахуванням їх індивідуальних особливостей. «Навчальне завдання як форма організації змісту навчального матеріалу передбачає діяльність суб'єктів навчання після того, як сформульовано тему й умови завдання. Це така форма організації змісту навчального матеріалу, за допомогою якої педагог створює творчу ситуацію, прямо чи опосередковано визначає мету, умови, вимоги до навчальної творчої діяльності, в процесі якої суб'єкти навчання активно оволодівають знаннями та вміннями, розвивають власні творчі здібності», – підкреслює С. Сисоєва [1, с. 293].

Дослідження показали, що прояви творчості залежать від внутрішніх та зовнішніх чинників. До внутрішніх відносяться: рівень емоційного збудження та мотивації; рівень знань, які має студент; почуття успіху тощо [4].

До зовнішніх слід віднести: схильність до конформізму; страх бути незрозумілим чи смішним у своїх судженнях; страх критикувати інших і бути критикованим іншими; завищена оцінка власних дій; надмірна критичність мислення; відсутність оцінок стресу.

На етапі розробки інноваційних технологій, методик, прийомів, які б забезпечували креативний розвиток студентів у навчальному процесі, ми рекомендуємо використовувати: різноманітні види лекцій – традиційні, проблемні, міжпредметні, інтегровані, лекції-дослідження, лекції-екскурсії; різноманітні види семінарських занять – традиційні, семінари-дискусії, семінари-дослідження і т. ін.; нестандартні заняття з розвитку творчих здібностей студентів, їхніх конструкторських навичок; колективну форму навчання, роботу студентів у малих творчих групах, на кафедрах, в системі науково-дослідницької роботи студентів; нові інформаційні технології, навчальні комп'ютерні програми; модульно-рейтингову систему контролю за рівнем засвоєння студентами знань, умінь, навичок з використанням різнорівневих завдань; авторські нестандартні завдання підвищеної складності, інтегровані з іншими предметами; творчі, науково-дослідницькі роботи студентів [3].

Формування творчих здібностей та професійну підготовку до творчої діяльності необхідно проводити впродовж усього періоду навчання в усіх видах навчальних занять: при проведенні лабораторних та практичних занять загальноосвітніх та спеціальних дисциплін; при написанні курсових та дипломних робіт і т. д. [2].

У процесі формування творчих здібностей студентів необхідно уважно стежити за розумним співвідношенням розвитку логічного та творчого (інтуїтивного) підходів при розв'язуванні дослідницьких завдань. Орієнтуючись тільки на логічне мислення, неможливо сформувати фахівця, здатного до творчого вирішення проблем. Інтуїцію, навички подолання інертності мислення слід формувати за допомогою системи

спеціально підібраних вправ та завдань. На нашу думку, розумовий творчий процес повинен характеризуватися особливими чинниками, серед яких окреме місце належить інтелектуальній інтуїції. Її слід розглядати як механізм вирішення завдань, які вимагають креативного підходу, якщо подібне завдання не може бути розв'язане шляхом логічних висновків. Така ситуація виникає тоді, коли для розв'язання творчих завдань у студентів недостатньо знань. Це положення можна з успіхом використовувати при розробці методики (вправ) розвитку наукової інтуїції. Завдання, що вирішують студенти, не повинні мати алгоритмів розв'язання. Там, де є алгоритм, відсутня творчість, так як студент орієнтується на логіку. Інтуїтивне рішення проблеми виникає як під час спілкування, роботи з реальними предметами та об'єктами, так і в умовах розумового експерименту. Виходячи з цього, можна зробити висновок, що наукову інтуїцію можна розвивати методами моделювання об'єктів, явищ та процесів за допомогою сучасних ПЕОМ.

Висновки з проведеного дослідження. Розв'язання проблем, з якими стикається людство, багато в чому визначаються світоглядом суспільства, а також тією роллю, яку відіграє освіта в цілому, і вища освіта зокрема. Таким чином, основним завданням вищої освіти в світлі вимог Болонського процесу є формування висококваліфікованих фахівців, а ним можуть стати тільки творчі особистості, які поєднують у собі міцні теоретичні знання та практичні навички.

Література

1. Сисоєва С. О. Основи педагогічної творчості: [підручник] / Світлана Олександрівна Сисоєва. – К. : Міленіум, 2006. – 344 с.
2. Кучер У. В. Розвиток творчого потенціалу студентів [Електронний ресурс] / У. В. Кучер. – Режим доступу: http://tme.uuo.edu.ua/docs/Dod/2_2010/kucher.pdf
3. Легеза Я. Стимулювання творчої діяльності студентів в процесі навчання [Електронний ресурс] / Яніна Легеза. – Режим доступу: <http://www.psyh.kiev.ua/>
4. Професійна підготовка майбутнього викладача як фактор формування його творчого потенціалу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bit.ly/stpXAg>

Małgorzata Muszyńska

MYŚLENIE KRYTYCZNE IRONICZNEGO ALEGORYKA NA PODSTAWIE WIDZENIA BINOKULARNEGO WEDŁUG H. W. LOEWALDA/ J. D. MILLERA

Spis treści komunikatu

- Formułowanie problemu w postaci ogólnej i jej związek z ważnymi naukowymi lub praktycznymi zadaniami.

Moja praca badawcza, przedstawiona w książce *Alegorie w estetycznych przestrzeniach pedagogiki. Dwoistość ekspozycji ironicznego alegoryka – badania jakościowe*, osadzona jest w perspektywie pedagogik krytycznej i konstruktywistycznej oraz w wielu kontekstach interdyscyplinarnych (psychologicznych, filozoficznych, literaturoznawczych, artystycznych) w których ważną rolę będą mogły odegrać związane ze sobą pojęcia: alegoria, ironia i empatia. Ważnym wątkiem w mojej jest opisywanie dekonstrukcyjnej pracy alegorii i ironii – figur, które mogą stanowić „królewską drogę” do empatii epistemologicznej. To właśnie Alfred Margulies przybliżył nieznaną polskim pedagogom ujęcie „królewskiej drogi do empatii” przez kulturowe okazje do poznania „negatywnych możliwości” (określenie J. Keats’a). W swoim opracowaniu podkreśliłam, że przez pracę zaproponowanych przeze mnie figur, pokazuję okazje do „życiodajnego” podważania znaczeń, czyli ciągłych dekonstrukcji w procesie empatii, którą nazywam epistemologiczną. W ten sposób teoretyczna koncepcja empatii Alfreda Margulies’a konkretyzuje się, wpisując się jednocześnie w wizję „maszyny estetycznej” F. Guattari’ego i koncepcję